

Sveriges Kommuner och Regioner

SHK:s bedömning av rekommendationssvar från Sveriges Kommuner och Regioner

Statens haverikommission (SHK) publicerade den 20 januari 2023 slutrapporten SHK 2023:02 som behandlar ett tillbud till allvarlig olycka vid fördröjning av vård vid en oklar förändring i bukspottkörteln.

I rapporten lämnades sammanlagt fem säkerhetsrekommendationer, varav två till SKR (SHK 2023:02 R1 och R2).

Sveriges Kommuner och Regioner rekommenderades att överväga om det finns behov av, och i så fall vidta åtgärder för, att klargöra hur standardiserade vårdförlopp ska användas i ett tidigt skede, t.ex. inom primärvården när en oklar förändring upptäcks som ett bifynd. Det är också lämpligt att inom ramen för ett sådant övervägande hanterar de otydligheter som har identifierats för SVF för GEP-NET inom ramen för den här utredningen (R1).

Den 18 april 2023 inkom SKR med ett svar på SHK:s säkerhetsrekommendationer. I en allmän kommentar beskriver SKR att fördröjningen som uppstod skulle kunna inträffa även i andra fall som berör flera regioner. Utöver detta pekar SKR på att det redan idag finns webbaserade tjänster som regionalt används för att dela information om en patient, men att användningen av systemen är låg.

Avseende rekommendation R1 hänvisar SKR till den årliga översynen av de nationella vårdprogrammen, där t.ex. bukspottkörtelcancer sågs över i december 2022 med bl.a. ett förtydligande om vilka kriterier som gäller för välgrundad misstanke. En diskussion har förts inom vårdprogramgruppen för GEP-NET under april 2023 för ett ställningstagande till eventuell revidering. Slutsatsen var att det är den kliniska situationen som ska avgöra val av åtgärd och att gruppen därför inte ansåg att ett förtydligande var nödvändigt.

SHK kan konstatera att SKR inte i sitt svar redovisar något övervägande om SVF i tidiga skeden enligt rekommendationen. I svaret uppger SKR vidare att SVF inte är tänkt som något algoritmstöd för hur oklara förändringar ska hanteras. Detta var dock inte något som rekommendationen tog sikte mot. Bifynd är emellertid en växande företeelse och något vården behöver hantera. Det är i det här avseendet viktigt att poängtera att målet om att kunna erbjuda god och jämlik vård i hela Sverige kompliceras av att det finns många olika vårdgivare, och i vissa fall

användning av stafettläkare, vilket kan påverka vårdkontinuiteten. Uppgiften faller visserligen tillbaka på huvudmännen som är ansvariga för att organisera vården inom varje region, men det går att ifrågasätta om tillräckligt är gjort för att stödja primärvården i det inledande skedet av ett standardiserat vårdförlopp.

I svaret framgår att vårdprogramgruppen för SVF GEP-NET har gjort ett övervägande om behovet av förtydliganden vilket delvis slår an mot den givna rekommendationen. Gruppen kom dock fram till att några sådana inte kommer att genomföras.

Sammantaget bedömer SHK att rekommendationen inte är omhändertagen och svaret bedöms som inte tillfredställande (Avslutad – inte tillfredsställande svar).

SKR rekommenderades också göra en utredning av standardiserade vårdförlopp och de milstolpar som valts för ledtidsmåttet med målet att bättre fånga hela diagnos- och vårdprocessen, där t.ex. frågan om det finns skillnader mellan regioner avseende hur pass avancerad cancersjukdomen är när patienten går in i SVF, samt överlevnad och återfall skulle kunna utgöra viktiga parametrar för utvärdering. Möjliga undanträngningseffekter och andra negativa effekter av SVF är också av intresse att kartlägga och kvantifiera. Detta kan genomföras inom befintliga organisationsstrukturer (R2).

I sitt svar anger SKR att det löpande genomförs utvärderingar av SVF och att det sker en kontinuerlig utveckling av behandlingen av patienter. SKR påtalar vidare att det har gjorts andra utvärderingar, bl.a. av Socialstyrelsen, avseende komplexiteten att kunna mäta och redovisa t.ex. undanträngningseffekter. SHK har också identifierat och i slutrapporten beskrivit resultatet av de utvärderingar som gjorts sedan tidigare.

SKR har i sitt svar enbart angett vad andra aktörer har gjort avseende arbetet med SVF. Av svaret framgår inte vilka åtgärder SKR avser att vidta. Därför kan rekommendationen inte anses vara omhändertagen och svaret är inte tillfredsställande (Avslutad – inte tillfredsställande svar).

Med vänlig hälsning

Kristina Börjevik Kovaniemi
Utredningsordförande